

ZARZĄDZENIE MINISTRA PRZEMYSŁU CIĘŻKIEGO

z dnia 21 września 1951 r.

w sprawie trybu postępowania przy upłynianiu remanentów półwyrobów i wyrobów ze stali szlachetnej przez właściwe jednostki zbytu podległe Ministrowi Przemysłu Ciężkiego.

Dla zapewnienia warunków sprawnego przeprowadzenia akcji upłynnienia zbędnych i nadmiernych remanentów półwyrobów i wyrobów ze stali szlachetnej przez właściwe jednostki zbytu podległe Ministrowi Przemysłu Ciężkiego, na podstawie § 12 zarządzenia Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego z dnia 2 maja 1951 r. w sprawie ujawnienia, upłynnienia i zapobiegania tworzeniu się zbędnych i nadmiernych remanentów materiałów zapotrzeniowych w urzędach, instytucjach i przedsiębiorstwach państwowych (Monitor Polski Nr A-46, poz. 602, Nr A-51, poz. 685 i Nr A-87, poz. 1202) oraz w wykonaniu zarządzenia Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego z dnia 19 maja 1950 r. w sprawie oszczędności w przemysłowej gospodarce stałą (Biuletyn PKPG Nr 10, poz. 135) zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Przepisy niniejszego zarządzenia regulują tryb ujawnienia i upłynnienia remanentów stali szlachetnej.

2. Używane w niniejszym zarządzeniu określenie „remanenty stali szlachetnej” oznacza remanenty półwyrobów i wyrobów ze stali stopowej, w postaci wytworów hutniczych: kutech, walcowanych, ciągnionych, wykonanych z obrabialnych plastycznie i cieplnie stopów żelaza z węglem, zawierających w swym składzie chemicznym jeden lub kilka następujących metali nieżelaznych w ilości mniejszej niż 85%: nikiel (Ni), chrom (Cr), wolfram (W), molibden (Mo), wanad (V), mangan (Mn), krzem (Si), kobalt (Co), aluminium (Al), tytan (Ti) oraz stali narzędziowej węglowej o cechach hutniczych N6E-NI2E, N6-N12 i N4Z-N6Z, stali konstrukcyjnych węglowych w wyższej jakości o cechach hutniczych C12, C16, T20—T85.

§ 2. 1. Posiadacze remanentów stali szlachetnej podlegających upłynnieniu przesyłają karty ewidencyjne do właściwych terenowo składów Centrali Handlowej Żelaza i Stali, wymienionych w wykazie stanowiącym załącznik Nr 1 do niniejszego zarządzenia, o ile remanenty te nie stanowią tzw. resztówek.

2. Resztówkami w rozumieniu niniejszego zarządzenia są remanenty stali szlachetnej występujące w ilości oraz rozmiarach mniejszych, niż określone w wykazie stanowiącym załącznik Nr 2 do zarządzenia.

3. Posiadacze resztówek zatrzymują je do wykorzystania we własnym zakresie. Szczegółowe przepisy ustalą sposób ich zagospodarowania.

4. Posiadacze remanentów stali szlachetnej obowiązani są w karcie ewidencyjnej wskazać gatunek stali oraz cechę, charakteryzującą postać i znak stali szlachetnej według określeń wyszczególnionych w załączniku Nr 3 do zarządzenia.

5. Karty ewidencyjne remanentów stali szlachetnej o nie rozpoznanym gatunku należy przesyłać do Składnicy Remanentów Stali Szlachetnej we Wrocławiu, zwanej dalej w skróceniu Składnicą.

§ 3. 1. Posiadacze remanentów stali szlachetnej nie mogą dysponować zgłoszonym do upłynnienia remanentem.

2. O ile posiadacz zgłoszonego do upłynnienia remanentu stali szlachetnej zamierza wykorzystać remanent ten na własne potrzeby, powinien wystąpić do Centrali Handlowej Żelaza i Stali, która może dać mu przydział na całą lub część posiadanej ilości remanentu.

§ 4. 1. Właściwe terenowo składy Centrali Handlowej Żelaza i Stali, zwane dalej w skrócie składami, obowiązane są przed upływem 45 dni od daty otrzymania karty ewidencyjnej wskazać posiadaczowi remanentu odbiorcę lub przejąć remanent do własnego magazynu.

2. Składy obowiązane są przed upływem 30 dni od daty otrzymania karty ewidencyjnej zwrócić kartę posiadaczowi remanentu, o ile:

- 1) dystrybucja danego remanentu nie należy do ich zakresu działania,
- 2) karta ewidencyjna jest niewłaściwie lub niedostatecznie wypełniona (np. brak gatunku, wymiaru lub długości),
- 3) remanent stali szlachetnej stanowi resztówkę,
- 4) remanent jako bezwartościowy kwalifikuje się na złom (podając uzasadnienie).

3. Składy przesyłają karty ewidencyjne, zawiadamiając o tym posiadacza remanentu w terminie określonym w ust. 2, do Składnicy Remanentów Stali Szlachetnej we Wrocławiu, o ile karty dotyczą materiałów pełno- i niepełnowartościowych, których nie mogą upłynnić we własnym zakresie.

§ 5. 1. Składnica obowiązana jest najpóźniej do dnia 1 kwietnia 1952 r. przejąć do własnych magazynów remanenty stali szlachetnej, zgłoszone przez posiadaczy remanentów przed dniem 31 grudnia 1951 r., a zgłoszone po 1 stycznia 1952 r. — w ciągu 3 miesięcy od daty zgłoszenia.

2. Składnica w ciągu 30 dni od daty otrzymania karty ewidencyjnej wskaże posiadaczowi remanentu stali szlachetnej termin wysyłki remanentu pod jej adresem.

3. Posiadacze remanentów stali szlachetnej obowiązani są ściśle przestrzegać terminów wysyłki wyznaczonych przez Składnicę w celu umożliwienia jej prowadzenia planowego upłynnienia.

4. Składnica obowiązana jest w ciągu 14 dni od daty otrzymania remanentu przesłać posiadaczowi remanentu protokół odbioru, ze wskazaniem gatunku stali szlachetnej, jakości i ceny — dla wystawienia faktury.

§ 6. 1. Składnica ustali dla każdego posiadacza remanentu odrębny symbol liczbowy, o czym powiadomi tegoż posiadacza przy podawaniu terminu dokonania wysyłki.

2. Posiadacz remanentu obowiązany jest symbolem tym oznaczać (farbą olejną) wszystkie wysyłane wyroby ze stali szlachetnej (remanenty) w miejscach wolnych od cech hutniczych.

§ 7. 1. Rozpoznanie i klasyfikowanie stali nie rozpoznanych przeprowadzają składy i Składnica na koszt posiadacza remanentu.

2. Rozpoznanie i klasyfikowanie tych remanentów może być dokonane przez składy i Składnicę u posiadacza w przypadku, gdy istnieją wątpliwości co do gatunku stali bądź też gdy ilość stali jest znaczna, a może być zadysponowana bezpośrednio od posiadacza do odbiorcy, i jeśli istnieją możliwości zbadania stali u posiadacza.

§ 8. 1. Posiadacze remanentów stali szlachetnej sprzedają je według cen ustalonych przez składy lub przez Składnicę, które przyjmują za podstawę ceny zawarte w obowiązujących cennikach.

2. Remanenty stali szlachetnej nie rozpoznane przyjmują Składnica po cenie stali pospolitej jakości.

3. Przy fakturowaniu remanentów niepełnowartościowych należy potrącić procent zmniejszonej wartości materiału.

4. Koszt załadowania, opakowania, przesyłki itp. ponosi posiadacz remanentu stali szlachetnej.

§ 9. 1. Składy przeanalizują w terminie do dnia 31 stycznia 1952 r. wszystkie posiadane karty ewidencyjne remanentów stali szlachetnych oraz postąpią z tymi kartami stosownie do postanowień ust. 2, 3 i 4.

2. Karty ewidencyjne niewłaściwie lub niedostatecznie wypełnione (np. brak gatunku, wymiaru lub długości) składy zwrócą wystawcom (posiadaczom remanentów) w celu ich uzupełnienia lub poprawienia.

3. Do dnia 31 marca 1952 r. na żądanie posiadaczy remanentów składy zwrócą wystawcom karty ewidencyjne tych remanentów stali szlachetnej, które oni już zużyli lub które zamierzają zużyć w II kwartale 1952 r. na swe planowe potrzeby.

4. Karty ewidencyjne wypełnione prawidłowo, a nie unieważnione przez posiadaczy remanentów, składy:

- 1) zatrzymują u siebie, o ile dotyczą one materiałów pełnowartościowych i niepełnowartościowych, które mogą upłynąć we własnym zakresie;
- 2) prześlą do Składnicy, o ile dotyczą one materiałów małowartościowych oraz takich materiałów pełnowartościowych i niepełnowartościowych, których nie mogą upłynąć we własnym zakresie (w tym przypadku należy bezwzględnie zawiadomić równocześnie posiadaczy remanentów);

3) zwrócą wystawcom, o ile dotyczą one materiałów bezwartościowych kwalifikujących się na złom, podając uzasadnienie, lub o ile materiały stanowią tzw. resztkówki.

§ 10. W sprawach nie uregulowanych przepisami niniejszego zarządzenia, a dotyczących zasad ujawnienia, upłynnienia i zapobiegania tworzeniu się remanentów stali szlachetnej, należy stosować odpowiednio przepisy instrukcji, stanowiącej załącznik do zarządzenia Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego z dnia 2 maja 1951 r. w sprawie ujawnienia, upłynnienia i zapobiegania tworzeniu się zbędnych i nadmiernych remanentów materiałów zapotrzebowanych w urzędach, instytucjach i przedsiębiorstwach państwowych (Monitor Polski Nr A-46, poz. 602, Nr A-51, poz. 685 i Nr A-87, poz. 1202), a w szczególności §§ 2, 3 i 7 oraz §§ 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 12, 16, 20, 28, 34, 35, 36, 37, 38, 39 z tą zmianą, że odpis protokołu komisji kwalifikacyjnej otrzymuje skład lub Składnica w zależności od tego, które z nich postawiło wnioski o zakwalifikowanie na złom, §§ 40, 41, 51 z tą zmianą, że termin 30 września i 1 października 1951 r. zastępuje się odpowiednio terminami 30 listopada i 1 grudnia 1951 r., §§ 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 64, 65 i 66 instrukcji stanowiącej załącznik do tego zarządzenia.

§ 11. Centrala Handlowa Żelaza i Stali zorganizuje pracę składów i utworzy Składnicę we Wrocławiu, tak aby mogły one niezwłocznie przystąpić do realizacji postanowień niniejszego zarządzenia.

§ 12. Centrala Handlowa Żelaza i Stali opracuje w terminie do dnia 30 stycznia 1952 r. plan upłynnienia remanentów stali szlachetnej i przedstawi go do zatwierdzenia Ministerstwu Przemysłu Ciężkiego, Departament Zbytu, wraz z wnioskami o dodatkowe środki finansowe dla przeprowadzenia akcji ich upłynnienia.

§ 13. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Przemysłu Ciężkiego: w z. R. *Fidelski*

Załącznik Nr 1 do zarządzenia Ministra Przemysłu Ciężkiego z dnia 21 września 1951 r. (poz. 68).

SIEĆ DYSTRYBUCYJNA CENTRALI HANDLOWEJ ŻELAZA I STALI W ZAKRESIE DYSTRYBUCJI STALI SZLACHETNEJ

Lp.	Nazwa Składu Centrali Handlowej Żelaza i Stali	Nazwa rejonu obsługiwanego przez Składy Centrali Handlowej Żelaza i Stali
1.	Centralny Skład i Biuro Sprzedaży Stali Szlachetnej w Katowicach	województwo katowickie województwo opolskie
2.	Skład i Rejonowe Biuro Sprzedaży Stali Szlachetnej w Krakowie	województwo krakowskie województwo rzeszowskie część województwa kieleckiego obejmująca powiaty: kielecki bez miasta Skarżysko-Kamienna, powiat miejski Kielce, opatowski, powiat miejski Ostrowiec Świętokrzyski, sandomierski, buski, pinczowski, jędrzejowski, włoszczowski.
3.	Skład i Rejonowe Biuro Sprzedaży Stali Szlachetnej w Łodzi	miasto Łódź województwo łódzkie
4.	Skład i Rejonowe Biuro Sprzedaży Stali Szlachetnej w Poznaniu	województwo poznańskie województwo zielonogórskie

Lp.	Nazwa Składu Centrali Handlowej Żelaza i Stali	Nazwa rejonu obsługiwanego przez Składy Centrali Handlowej Żelaza i Stali
5.	Skład i Rejonowe Biuro Sprzedaży Stali Szlachetnej w Warszawie	województwo szczecińskie województwo koszalińskie województwo gdańskie województwo bydgoskie m. st. Warszawa województwo warszawskie województwo olsztyńskie województwo białostockie województwo lubelskie część województwa kieleckiego obejmująca powiaty: radomski, powiat miejski Radom, kozienicki, iłżecki, opoczyński konecki, z powiatu kieleckiego miasto Skarżysko-Kamienna
6.	Skład i Rejonowe Biuro Sprzedaży Stali Szlachetnej we Wrocławiu.	województwo wrocławskie.

Załącznik Nr 2 do zarządzenia Ministra Przemysłu Ciężkiego z dnia 21 września 1951 r. (poz. 68).

WYKAZ NORM RESZTÓWEK STALI SZLACHETNEJ

Stara grupa wytworów	Nowa grupa wytworów	Określenie materiału	Norma
8	12	stal prętowa walcowana konstrukcyjna węglowa	1 pręt w długości fabrycznej 3 m
		stal prętowa walcowana konstrukcyjna węglowa	powyżej 90 mm $\varnothing$
		stal prętowa walcowana konstrukcyjna węglowa	100 kg w długości minimum 1 m
9	14	stal prętowa walcowana konstrukcyjna węglowa	50 kg w prętach długości 3 m
10	15, 17	stal prętowa walcowana konstrukcyjna węglowa	25 kg w prętach długości 3 m
11 i 12	14	stal resorowa walcowana żłobkowana	50 kg o długości 3 m
13	12	stal prętowa walcowana stopowa i sprężynowa	1 pręt o długości 3 m
14	14	pręty średnie ze stali konstrukcyjnej stopowej resorowej i sprężynowej	50 kg w prętach długości 3 m
15	15, 17	pręty cienkie i najcieńsze ze stali konstrukcyjnej stopowej resorowej i sprężynowej	25 kg w prętach długości 3 m
16	12, 14	stal prętowa walcowana narzędziowa węglowa	1 pręt długości 1 m
17	15, 17	stal prętowa walcowana narzędziowa węglowa	1 pręt długości 2 m
18	13	stal narzędziowa stopowa walcowana	1 pręt długości 1 m
19	16	stal narzędziowa stopowa walcowana	1 pręt długości 2 m
20	13, 16	stal szybko tnąca walcowana	3 kg w prętach długości 1/2 m
21	13, 16	stal nierdzewna kwaso- i ognioodporna walcowana	3kg w prętach długości 1 m
22	13, 16	stal specjalna (austenityczna manganowa)	1 pręt długości fabrycznej
30a i	18	bednarka gorącowa walcowana o szerokości od 12 do 18 mm we wszystkich rodzajach stali	30 kg
30b		bednarka gorącowa walcowana o szerokości 90 mm i powyżej we wszystkich rodzajach stali	50 kg
31	18	bednarka gorącowa walcowana o szerokości 90 mm i powyżej we wszystkich rodzajach stali	50 kg
34a i	19, 20	walcówka w kręgach we wszystkich rodzajach stali	50 kg
34b		blachy grube i cienkie we wszystkich rodzajach stali	1 arkusz fabryczny
50-56	22, 23, 27	blachy grube i cienkie we wszystkich rodzajach stali	50 kg
77, 76	33, 34	taśma zimnowalcowana	powyżej 13 mm — 1 pręt długości fabrycznej 3 m
78, 81	45, 46 i 47	pręty tłuszczone i ciągnięte	poniżej 13 mm — 10 kg
	48, 49, 51, 52		1 pręt długości 1 m
90/II-96		srebrzanka	1 sztuka
		pręty kute i wolnokute	
		elektrody (w stanie nie uszkodzonym) w gat. EP	500 sztuk
		elektrody (w stanie nie uszkodzonym) specjalne	100 sztuk
		płytki węglików spiekanych nie używane	1 sztuka

Stal z grup 76, 78, 80 nie jest stalą szlachetną, a jest tylko czasowo rozprowadzana przez składy stali szlachetnej.

Załącznik Nr 3 do zarządzenia Ministra Przemysłu Ciężkiego z dnia 21 września 1951 r. (poz. 68).

OKREŚLENIA CHARAKTERYZUJĄCE POSTACI I GATUNEK STALI SZLACHETNEJ

Postacie stali i sposób ich oznaczania:

Stal lana (staliwo) — L, stal kuta — K, stal walcowana — W, stal ciągniona — C, stal walcowana na zimno — WZ.

Znaki stali według P. N.

Stale szlachetne dzielą się na rodzaje zależnie od zawartych w nich celowo dodanych dodatków stopowych. Ilość tych dodatków dzieli stali na gatunki podobnie, jak ilość węgla na odmiany.

W znaku uwidoczni się zarówno rodzaj, gatunek jak i odmianę stali.

Przewidywane dodatki stopowych wyraża się w znaku symbolami cyfrowymi, i tak:

Ni	Cr	W	Mo	V	Mn	Si	Co	Al	Ti
1	2	3	4	5	6	7	8	9	0

Pierwszy wyraz znaku stali wyrażający rodzaj jest utworzony z symboli cyfrowych i oddzielony kropką (lub myślnikiem) od drugiego wyrazu.

Drugi wyraz znaku stali wskazuje przybliżoną za-

wartość głównego dodatku stopowego w całkowitych jednostkach procentowych. Trzeci wyraz znaku stali określa zawartość węgla w dziesiątych procenta.

Tak np. stal o znaku 124.3.25 jest stalą niklowo-chromowo-molibdenową, na co wskazuje liczba 124, zawiera 3% niklu, na co wskazuje cyfra 3, oraz zawiera 0.25% węgla, na co wskazuje liczba 25.

Znak stali poza liczbowymi i literowymi symbolami może zawierać także liczbę wskazującą dolną granicę wytrzymałości na rozciąganie w kg/mm².

Tak np. znak 12.2.35—KT85 wskazuje na stal niklowo-chromową, zawierającą 2% niklu i 0.35% węgla, kutą i cieplnie ulepszoną na wytrzymałość powyżej 85 kg/mm².

Posiadacz remanentu w przypadku niemożności określenia gatunku stali według P.N. winien podać w karcie ewidencyjnej cechę hutniczą lub markę stali wybitą na wyrobie.

Posiadacz remanentu stali szlachetnej, który nie może w ogóle określić gatunku stali, powinien podać w karcie ewidencyjnej zamiast gatunku: RP — nie rozpoznana — pochodząca z bieżącej produkcji lub RW — nie rozpoznana — inne pochodzenie.

69

ZARZĄDZENIE MINISTRA HANDLU WEWNĘTRZNEGO ORAZ PREZESA CENTRALNEGO URZĘDU SKUPU I KONTRAKTACJI

z dnia 17 grudnia 1951 r.

w sprawie zniesienia na terenie niektórych powiatów obowiązku uiszczania opłat za przemiał zbóż w naturze (miarki) oraz obowiązku odstępowania przy przemiale gospodarczym niektórych rodzajów zbóż na rzecz Państwa (odsypy).

Na podstawie § 17 ust. 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 lipca 1951 r. w sprawie wykonania dekretu o planowym skupie zbóż (Dz. U. R. P. Nr 39, poz. 299) zarządza się, co następuje:

§ 1. Znosi się na okres do dnia 14 lipca 1952 r. na terenie powiatów:

- 1) rawskiego w województwie łódzkim,
- 2) poznańskiego w województwie poznańskim,
- 3) radomszczańskiego w województwie łódzkim,
- 4) żagańskiego w województwie zielonogórskim,
- 5) choszczeńskiego w województwie szczecińskim,
- 6) sztumskiego w województwie gdańskim,
- 7) częstochowskiego w województwie katowickim,
- 8) kartuskiego w województwie gdańskim

obowiązek uiszczania opłat za przemiał zbóż w naturze (miarki), ustalony zarządzeniem Ministra Handlu Wewnętrznego z dnia 19 września 1951 r. w sprawie wysokości opłat za przemiał gospodarczy oraz w sprawie wpłat na rzecz Funduszu Remontów Młynów Gospodarczych (Monitor Polski Nr A-89, poz. 1228 i Nr A-96, poz. 1341), oraz obowiązek odstępowania przy przemiale gospodarczym niektórych rodzajów zboża na rzecz Państwa (odsypy), ustalony rozporządzeniem Ministra Handlu Wewnętrznego z dnia 29 grudnia 1949 r. w sprawie odstępowania przy przemiale gospodarczym nie-

których rodzajów zbóż na rzecz Państwa (Dz. U. R. P. z 1950 r. Nr 2, poz. 8 i Nr 28, poz. 263).

§ 2. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą:

- 1) co do powiatu rawskiego w województwie łódzkim od dnia 30 listopada 1951 r.,
- 2) co do powiatu poznańskiego w województwie poznańskim od dnia 30 listopada 1951 r.,
- 3) co do powiatu radomszczańskiego w województwie łódzkim od dnia 1 grudnia 1951 r.,
- 4) co do powiatu żagańskiego w województwie zielonogórskim od dnia 1 grudnia 1951 r.,
- 5) co do powiatu choszczeńskiego w województwie szczecińskim od dnia 1 grudnia 1951 r.,
- 6) co do powiatu sztumskiego w województwie gdańskim od dnia 7 grudnia 1951 r.,
- 7) co do powiatu częstochowskiego w województwie katowickim od dnia 11 grudnia 1951 r.,
- 8) co do powiatu kartuskiego w województwie gdańskim od dnia 11 grudnia 1951 r.

Minister Handlu Wewnętrznego: w z. St. Ochab

Prezes Centralnego Urzędu Skupu i Kontraktacji:

A. Mierzwiński